

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasensteln & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

„Să maghiarisăm.”

Încă nu cunoscem proiectul ministrului instrucțiunii publice de maghiarisare prin mediul scoalelor populare când în anul trecut al foiei noastre dedusem cel dintâiu signal de noul pericol al maghiarisării. Dar încă pe atunci avurăm nenorocirea a vedea din foile cari stau aproape de guvern, că se lucră, și se lucră serios, în direcțiunea aceasta. „Pesti Hirlap” ni-o spunea de pe atunci într'un mod cât se poate de clar, că a fost pagubă de fie-care moment perdut și este pagubă și acum de fie-care moment ce se va mai perde, pentru că între Carpați și Dunărea de jos trebuie să locuiască 15 milioane de maghiari, între cari să nu mai existe (certe de) naționalități.

Tot pe atunci arătasem, că conducătorii destinelor Ungariei se deparțază de principiul pe care este întemeiat regatul unguresc, vrând se facă din el un *regnum unius lingvae*.

Pe când atunci aveam de a face cu presupuneri și temeri, astăzi stăm față în față cu un proiect de lege, elaborat de ministrul instrucțiunii publice unguresci, care mâne, poimâne se va prezenta dietei și după cum cunoaștem dispozițiunile majorității dietei unguresci, fără multe greutăți, am putea dice, fără nici o greutate se va și vota.

Ce va să dică aceasta procedere a guvernului unguresc? ce va să dică această eventuală procedere a legislațiunii unguresci?

În presupunere că această din urmă, cel puțin în obiectul acesta, nu se va grăbi cu votarea unei legi, care ar lovii în inima la 8—9 milioane de cetățeni ai statului, ne vom ocupa de astădată numai cu guvernul, dela care a emanat proiectul și apoi cu însuși proiectul.

Proiectul ni-o spune lămurit, că în restimp de trei, respective de șase ani, și, când va afla ministrul cu cale,

și înainte de acesti termini, să se introducă limba maghiară în scoalele populare nemaghiare. Se mai poate îndoi cine-va de tendențele căror s'a dat expresiune în foile oficiale ale guvernului unguresc, unde se dice apriat: că în viitor numai acei cetățeni ai Ungariei să fie fericiți cari nu numai după nume, dar și după limbă vor fi maghiari?

Va să dică, proiectele de legi, care ar trebui să aibă destinațiunea de a avea în vedere neajunsurile cetățenilor statului și apoi căutarea mijloacelor prin care acele neajunsuri să se vindece, ca cetățenii să fie mulțumiți și fericiți, ele să aibă destinațiunea de a striga acelor cetățeni, cari n'au altă scădere, decât că nu sânt maghiari: *vae victis*, nefericirea este prescrisă pentru voi până atunci până când nu vă veți lăpeda de limba și naționalitatea voastră. Aceasta e grozav și nu ar fi în stare să creadă cineva că se poate întâmpla în seculul al nouesprădecele și într'un stat cu tradițiuni contrare principiilor ce vedem că se octroiază proiectelor de legi, pregătite spre a fi prezentate legislațiunii, într'un stat, care încă n'a sters cuvântul „libertatea” dintre devisele sale. Și cu toate aceste, cine cetesce proiectul și'l rescetsece află într'ensul trista și necontestabila realitate, prociată de „Pesti Hirlap,” de „Ellenör,” „Hon” ș. a. și pusă în perspectiva executării de ministrul instrucțiunii publice al liberei Ungarie.

Noi așa ținem, că un stat modern, carele este întemeiat pe libertatea cetățenilor sei, trebuie să aibă în vedere binele acestora și de aceea trebuie să se arate prevenitor în tot ce este spre fericirealor. Aceasta însă nu numai pentru ca să placă cetățenilor, ci pentru ca statul însuși să fie sieși plăcut: pentru că statul trebuie să se rașime de cetățenii sei. La noi ministrul intenționează contrariul. Libera desvoltare a individualităților naționale la $\frac{2}{3}$ din populațiune ministrul intenționează a fi re-

pusă și pusă sub lăcatul clausulei: că numai cu, și prin limba maghiară poate fi cineva fericit. Unde este aci libertatea? cu toate că în lumea morală numai ce este liber oferă rașim.

Un erudit german dice, că onoarea statului este și a cetățenilor, „și cine nu poate căuta cu entusiasm și cu mândrie la statul seu, este lipsit în sufletul lui de cel mai înalt simțemânt bărbătesc.” Ministrul instrucțiunii publice prin proiectul din cestiune își dă dară silința să șteargă și entusiasmul cetățenilor pentru, și mândria lor cu statul lor din simpla cauză, că numai prin limba maghiară pot fi toți fericiți. Întrebăm dară este patriotic ministrul când vine cu proiectul, prin care intenționează a desbrăca 8—9 milioane de cetățeni ai statului de limba în care s'au născut și au moștenit'o dela moși de strămoșii lor?

Noi mai ținem, că proiectele care se prezentează legislațiunii trebuie să fie o consecunță a legilor de mai nainte, dacă nu din altă cauză, cel puțin, ca să nu slăbească vađa legislațiunii și încrederea într'ensă. Am dorii să se scoale Francisc Deak din morți și să vadă ce s'a ales din promisiunile sale făcute naționalităților din Ungaria. Poate că față cu impregiurările în care trăim sântem prea pretensivi și de aceea să nu apelăm la imposibilități, ci să trecem în fugă preste legile anterioare care în timpul aducerei lor în viață ni se păreau asupritoare, astăzi însă acele sânt amenințate cu paralizare de proiectul ce s'a ivit. Cu alte cuvinte, să trecem în fugă preste ceea ce ni se părea atunci asuprire, pe când mâne poimâne să ni se pară că a fost favor!!

Articuli de lege 38 și 44 din 1868, cel dintâiu privitoriu la instrucțiunea publică elementară, cel de al doilea privitoriu la egala îndreptățire a naționalităților, conțin dispozițiuni lespre întrebuintărea limbei în scoală și în afacerile publice de stat. În articolul 38 din 1868 §. 86, se pretinde

dela acei ce vor a fi primiți în pre-parandiile de stat să scie limba maternă, va să dică, nu cea maghiară. În § 88 între studiile obligate este limba maternă pusă înainte de cea ungurească și nemțască; în § 64 între obiectele scoalei populare superioare și în § 74 între obiectele scoalei civile este limba maternă în locul al doilea și numai în alt punct ce urmează se dice espres: „unde limba instrucțiunii nu e cea maghiară, acolo (e a „se propune) și limba maghiară”; în § 11 p. 3 nu se face nici o pomenire de limba maghiară chiar și când scoala elementară este întreținută de stat; cu atât mai puțin este vorba de scoalele confesionale, unde limba de propunere remâne conform § 14 din art. de lege 44 din 1868 a o determina comunitățile bisericesci. Ce e mai mult, § 17 a legii citate în urmă dice espres: „... Din punctul de vedere al succesului instrucțiunii publice, al cultivării și al bunei stări „comune, care e și ținta supremă a „statului, acesta se deobligă a purta „de grije ca la institutele statului de „instrucțiune, pe cât numai se poate, „cetățenii ori-cărei naționalități, ce „trăiesc în massă mai mare la o altă „să se poată perfecționa în limba lor „maternă...”

Nu mai cităm §§ despre întrebuintărea limbei materne în afaceri administrative și de justiție, pentru că omimosul „pe cât numai se poté” ne-a arătat, că mai nu se poate și că în urma proiectului ce are să devină lege nu se va mai putea de loc,

Constatăm dară o experiență foarte descurăgiătoare, amenințătoare: neconsecunța proiectului ce s'a ivit față cu legile anterioare, ceea ce va să dică, că nu sântem siguri, că cu tot proiectul ce dl ministru a pregătit pentru dietă, ca aceasta să facă din el lege, preste vre'o câți-va ani, nu se va prezenta cu un alt proiect, prin care va oprii cu totul ori care altă limbă în scoale și mai scii, poate și în biserică și în cele din urmă și în familie.

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

VI.

Parisul monumental.

* Piața Bastillei și columna Iuliană. — Piața și columna Vendôme. — Louvre și Tuileries: Arcul de triumf și ruinele. — Museele Louverului: în specie artefactele Egiptului, Assiriei și Phoeniciei, museele de sculpturi și de picturi. — Ceva despre viața socială în Paris.

(Urmare).

Deci spun numai adevărul, dacă fac următoarea comparațiune: precum un nan gârbovit dispore față de un gigante măiestos, așa d. e. dispore castelul imperial din Viena față de Louvre și Tuileries.

Palatele Louvreului constau din câte 2 și 3 etage, iar în fațadele lor pompoase, decorate cu colonne corintice și nenumărabile grupe de statue alegorice, promenează paviloane elegante încoronate cu bolte imponente, după cum preste tot construirea paviloanelor în continuitatea unui edificiu lung, în deosebi în cornurile și în mijlocul acestuia, este o carac-

teristică escuisită a arhitecturii franceze. — Cea mai imponentă dintre toate fațadele este cea a Louvreului vechiu, unde ne frapează frumseșea extraordinară a unei sculpturi de marmoră: „Minerva însoțită de Muse și de Victoria, consacreață busta lui Ludovic XIV.” Prin portal intrăm în curtea Louvreului vechiu, unde paatul constă în parterre din arcade, iar între ferestrele etagiului întâiu poede o mulțime de sculpturi de marmor: geniile victoriei, gloriei, fericirii omerciului etc. și multe reliefe mitlogice.

Eșind din această curte intrăm în Louvreul nou, și anume mai întâiu în curtea a doua sau în piața lui Napoleon III, ale cărei palat poartă pe postamentele galeriilor lin parterre 86 statue mari: poeți, literați și artiști, precum și nenumărabile figuri alegorice. În aripa nordic a acestei curți reșede ministeriul de finanțe, al cărui palat s'a ars de Comunarđii.

Curtea a treia este jața de Carrousel și aci ne încântă umșeșă unui Arc de Triumf, conșruit pe trei arcade susținute de patru colonne co-

rintice de marmoră. Acest monument este o copie a arcului lui Sever în Roma, numai cât fie-care columnă poartă figura a câte unui soldat de sub Napoleon I, iar fațadele arcului sânt decorate cu reliefe în marmoră, ce înfățișează scene din expedițiunea dela 1805 și glorifică faptele lui Napoleon I: bătăia dela Austerlitz, capitulațiunea la Ulm, intrarea armatei franceze în München, ocuparea Vienei etc.

Înainte acestui arc zac curtea și ruinele Tuilerielor, ce astăzi sânt îngrădite cu scânduri și nu se pot aspacia de public. După cum e cunoscut, Comunarđii, vedând că armata regulată franceză intră în Paris și că ei nu se mai pot susține, deciseră a nimici toate edificiele monumentale din Paris, în deosebi acele ce stau în relațiune cu tradițiunile monarchice, și începură esecutarea acestui plan infernal cu arderea splendidelor Tuileries. Ei adunară în apartamentele acestui palat buți umplute cu prav de pușcă, și alte materii ardătoare scăldate în petrolu, le dădură foc și astfel nimiciră acest palat ve-

stit regesc, din carele astăzi există numai două paviloane reconșuite, și dacă trupele regulate nu ar fi sosit destul de timpuriu, Comunarđii de sigur ar fi nimicit Louvreul întreg.

Iată ce sfârșit tragic au avut faimoasele Tuileries, de cari erau legate atâte evenimente istorice. Aci fu adus Ludovic XVI dela Versailles (în 1789), carele mai târziu fu aruncat în prisoare într'un templu și de aci sub guilotină. Aci s'a proclamat Bonaparte de consul (1800) și apoi de împărat și de atunci Tuileriele au fost fără intrerumpere residența monarchilor. Aci fu detronat Carol X de poporul revoltat (în 1830) și tot așa a pășit'o (în 1848) Ludovic Filip, carele scăpă cu viața fugind prin grădina Tuilerielor și suindu-se încognito pe o birjă; iar Eugenia, în ziua catastrofei dela Sedan avu tot această soarte tragică.

Dacă acum amintesc ceva și despre interiorul, respective tesaurii Louvreului, trebuie să premit, că este imposibil a schița o iconă despre „Museele Louvreului,” este imposibil pentru că în Louvre se află 18 musee

Dar poftescă dl ministru pe calea aceasta înainte. Delecteze la glasurile sirenelor cum sînt: „Hon“ etc., care îi cîntă distrugerea naționalităților pe aria: „Să maghiarisăm“, pentru că cu toate că ne cade foarte greu și acest act nepatriotic, ne rămîne mîngăerea: *alios vidi ventos, aliasque precellas...* și convingerea că vom fi patrioți buni cum am mai fost, dar nu ne vom maghiarisa.

Revista politică.

Sibiu, în 15 Ianuarie.

Camera Ungariei se ocupă cu convențiunea de comerț cu Italia. Desbaterea, ce se poartă despre acest obiect este foarte sarbădă, și se va sfîrși cu primirea convențiunii, în forma așternută de guvern. În ședința de alaltăieri ministrul de finanțe Szapary a asterntut camerei un proiect de lege, despre cheltuielile statului, ce vin a se acoperi în a. 1879 prin operațiuni de credit. Conform acestui proiect ministrul de finanțe se împuternicesce a esmite o rentă în aur sau scrisori fonciare în valoare de 96 milioane de florini. Proiectul în sine este foarte scurt; se vede că ministrul a voit să aibă libertate la realizarea operațiunilor, iar de altă parte cine știe nu a dictat deja „jupănu Itzig“ condițiunile și ministrul se sfiesce a le spune. Frumoase prospecte ne deschide în aceasta privință „Pester Juornal.“ El dice: „De unde să se mai acopere trebuințele statului? La toată întemplantarea va avea loc, dacă va merge tot așa, sau o pauză în cheltuieli, va să dică o reducere mare a întregului aparat, sau o vîndare a moșiei statului sau în sfîrșit o reducere însemnată a cametelor. Eventualitatea cea dintăiu ar condiționa sistarea tuturor operațiunilor militare, reducerea bugetului armatei și reintroducerea decentralizațiunii în toate despărțimintele administrației, cu un cuvînt o completă revoluțiune politică. Pe a doua cale ar trebui să se facă o risipă formală a averii statului. Avera statului unguresc se prețuesce astăzi la 400 milioane florini. La o vîndare s'ar pute căpeta numai jumătate din aceasta sumă și aceasta sumă dea-bea ar ajunge pentru doi ani. A treia cale ar fi un fel de bancrot, care dea-bea se va pute încungiura, dacă ne vom sfîi a merge calea primă, adecă a întreprinde o schimbare radicală a sistemului.“

În camera austriacă s'a încheiat desbaterea despre tractatul dela Berlin. La desbatere a luat parte pentru politica guvernului fabricantul de zăhar Auspitz, preotul catolic Greuter, și baronul Kotz, în con-

tră a vorbit Hofer și Hausner. De vorbitori generali s'a designat de o parte contele Coronini, și de altă parte Dr. Sturm. Este probabil, că camera va primi în sfîrșit o parte din rezoluțiunea dep. Scharschmidt, aprobarea motivată a tratatului dela Berlin. Despre interpelațiunile despre ciuma orientală vorbim la alt loc.

Un vorbitoriu sarcastic a ăis în camera austriacă, că până va ajunge camera austriacă a încuviința tratatul dela Berlin acesta poate nici nu mai există. Și într'adevăr luând în considerație acele ce se întemplantă în Rumeilia nu mai poți vorbi despre tractatul dela Berlin. Proclamația Bulgarilor, care o împărțisem cetitorilor nostri, se vede că a avut un bun efect. „Pol. Cor.“ aduce scirea din Filipopole, că Bulgarii sînt înarmați și organizați în toată forma și așteaptă numai după poruncă pentru a se revolta. La aceasta situație se mai adauge și împregiurarea, că principele Battenberg a respins urcarea sa pe tronul Bulgariei, și alți candidați nu prea sînt, căci nu întrunesc aprobarea tuturor staturilor mari europene.

Chiar și Serbia nu se sfiesce a călca stipulațiunile acestui tractat. Scupcina a hotărît în ăilele aceste a nu primi principiul egalei îndreptățiri a confesiunilor, deși tratatul dela Berlin condiționează recunoascerea independenței Serbiei dela primirea acestui principiu. Credem, că aceasta hotărîre va fi puntea și pentru România pentru a rezolvî cestiunea Evreilor.

În privința tractatului se separat între Rusia și Turcia, ăiarele oficiale ne spun în fie-care ăi, că puțin mai rămîne până la subscrierea acestui tractat, că este ca și încheiat numai să se mai înțelegă despre o cestiune laterală, dar în faptă până astăzi acest tractat nu este încheiat.

În 12 Ianuarie s'a îndeplinit anul bătălii dela Smărdan. Cetim în „Romanul“ despre aniversarea acestei ăile următoarele:

Această bătălie, la care luară parte 6 batalioane din regimentele 4 și 6 de linie și al 9-lea de dorobanți, este una din episoadele cele mai glorioase ale rebelului româno-turc.

Prin dibăcie, curagiu și avînt trupele române, isgoniră pe Turci, în ăia de 12 Ianuarie, din satele Tatargic, Novoselei, Rupca și Raianovce, unde erau întăriți și apoi pășiră la atacul Smărdanului, întărîre din cele mai însemnate ale cetății vergine și destînată a o apăra despre uscat.

„Trei redute care apărau pozițiunile satelor Smărdan și Inova, au fost luate cu asalt de trupele noastre, ăic darea de samă oficială a acestei lupte,

și lupta a durat dela 3 oare până la 6 oare sara. Șanțurile redutelor și câmpul împregiur erau acoperite cu preste 300 cadavre inimice și au ăduț în mînilor noastre 6 tunuri de 9 cu munițiunile lor și unele chiar încă încărcate, — atăt a fost de impetuos atacul, — 250 prizonieri nizami, mai multe sute de puscii Peabody, Martini și Sinder. Restul trupelor inimicului a fost pus pe goană în cea mai mare desordine, retrăgându-se în Vidin. Trupele au fost conduse cu inteligență și bravură de șefii lor; nu se auăia ca semnal al trompetelor decăt înaintarea și pasul gimnastic.“

La această luptă a concurat și Calafatul cu un foc foarte viu; iar preste Dunăre erau în acțiune 78 tunuri.

Reamintind acest măreț fapt de arme, pentru a' l ține neconținut viu în amintirea Românilor, depunem pe mormîntul eroilor căduți espresiunea recunoscîței și a admirațiunii națiunii.

Din mormintele lor au răsărit gloria patriei și asigurarea viitorului ei.

Statutul de organizațiune pentru Bosnia și Erțegovina.

Cu tot constituționalismul formal austro-ungar vedem, că statutul de organizațiune pentru Bosnia și Erțegovina s'a născut pe calea absolutistică, în oficina misterioasei „comisiuni pentru Bosnia,“ și ignorând cu totul cele doue parlamente decretează pentru acele provincii o formă administrativă absolutistică, cea ce a produs sînge rēu în publicul constituțional maghiar așa încăt ăiaristica maghiară face imputeri foarte aspre comitelui Andrassy pentru aceasta procedere anticonstituțională. Tectul acestui statut este următorul:

§ 1. Șeful guvernului provincial care stă în capul administrațiunii este subordonat ministerului comun.

§ 2. Șeful provincial va îngriji pentru susținerea linisicei, ordinii și a sigurității, va veghia asupra presei și asupra adunărilor publice și va reporta ministerului comun despre toate întemplantările mai momentoase.

§ 3. Șeful provincial va îngriji, ca legile să se esecutive cu acurateță și va esercita dreptul disciplinar asupra funcționarilor.

§ 4. Șeful provincial are dreptul de a denumi pe acei funcționari, cari nu au salariu mai mare de 1200 fl. Pentru ocuparea celorlalte posturi va face propuneri la ministerul comun. Șeful provincial are dreptul de a strămuta pe funcționarii lui subordinați dintr'o funcțiune în alta.

§ 5. Șeful prov. are drept de a chema bărbați experți și de încredere

cari i se par necesari pentru desvoltarea administrațiunii.

§ 6. Șeful provincial va face din propria inițiativă necesarele propuneri ministerului comun în privința administrațiunii interne a acestei țeri.

§ 7. Șeful provincial va adresa rapoartele sale președintelui consiliului ministerului comun și va adauge: „Cătră comisiunea pentru afacerile Bosniei și ale Erțegovinei în ministerul de esterne.“

§ 8. Afacerile, care ating referințele Bosniei și ale Erțegovinei cătră țerile străine (afară de monarchia noastră) se vor îngriji de cătră ministerul de esterne, și șeful prov. va ave eventualmente de a procede în direcțiunea aceasta numai după instrucțiuni,

§ 9. Reședința guvernului provincial al Bosniei și Erțegovinei este în Serajevo, el e în sfera sa de activitate suprema instanță în aceste țeri.

§ 10. Guvernul provincial se împarte în 3 secțiuni a) pentru administrațiunea internă, b) pentru justiție și c) pentru finanțe. Distribuțiunea agendelor se efectuesce prin șeful provincial.

Secțiunea pentru administrațiunea internă va îngriji: pentru susținerea și încortelarea trupelor c. r. pentru susținerea sigurității publice încăt aceasta nu depinde dela autoritățile militare, pentru regulele sanitare, institutele umane, relațiunile comerciale, pentru măsuri și ponduri, pentru comunicațiuni, cultura pămîntului, pentru afacerile sau cauzele confesionale și școlare, pentru afacerile comunale, lucrările publice, colonizațiune, emigrațiune, pentru numărarea poporului și pentru toate lucrările relative la statistica acestor țeri.

§ 12. Secțiunea justițiară a guvernului provincial va îngriji de administrațiunea tribunalelor și institutelor penitențiare, va ave dinaintea ochilor aplicarea legilor penale, va face propuneri de agrățiare și va mijloci arangiarea și publicarea legilor și a ordinațiunilor.

§ 13. Secțiunea finanțiară a guvernului provincial va face bugetul ordinaru și estra-ordinariu și'l va așterne de timpuriu ministerului comun. Ministerul comun, în cointelegerere cu președinții ambelor ministere va asemăna bugetul și'l va așterne Maj. Sale împăratului spre preinalta aprobare. Secțiunea finanțiară va îngriji mai departe de gestiunea oficială a banilor și de depunerea socotelor, de administrațiunea bunurilor statului și de venituri, de contribuțiunile directe și indirecte, de casele guberniale, montanistică, de postă și telegrafe.

diverse și fie-care din aceste mușee speciale constă din o mulțime de sale mari. Așa d. e. salele galeriei de picturi au la olaltă o lungime preste 1 chilometru, iar mușeul de sculpturi antice numără 23 saloane. O lună întregă nu ne-ar ajunge pentru a putea studia — deși numai superficial — mușeele Louvreului. Deci e evident, că noi, cari am putut sacrifica numai o ăi pentru esaminarea Louvreului, abia ne-am putut forma un conspect, și și acesta foarte defectuos, despre cei mai memorabili tesauri ai acestor mușee grandioase. Cu toate acestea voiu aminti pe scurt unele din pieșele principale.

„Mușeul Egyptian“ conține o mulțime de anticități, ce ne înfățișeădă religiunea, datinele și arta acestui celui mai vechiu dintre toate popoarele culte. Acı ne impun între altele Sphinxesele de granit, adecă figuri colosale cu cap de om și cu trup de leu, cari zăceau ca custoăi la porțile templelor egiptiene, apoi sarcofagele grandioase de basalt, dintre cari ne interesează mai mult sacro-

fagul lui Rhamses II și a fiului său Menephta, amēdoi Pharaoni contemporani cu Moise. Trebuie să trecem cu vederea nenumerbarele statue, reliefe, inscripțiuni, mumie, instrumente, juvele, idoli etc. și ne oprim puțin numai în sala de Apis. Acı vedem figura lui Apis, adecă statua aceluia taur alb, carele fū adorat la Memphis pentru că în ochii poporului înfățișă prezența celui mai înalt ăeu, adecă a lui Ptah.

În „Mușeul Assyrian“ vedem artefactele acestui popor antic, carele după cum se știe, trecuse mai întăiu din starea primitivă a Nomaăilor într'o stare culturală și carele mai tărđiu (la 1250 a. Chr.) nimici imperiul babilonic. Reliefele de alabastru, ce decorau părății palatului lui Sardanapal și alte fragmente arhitectorice ne arată, că Assirianii aveau predilecțiune, de a înfrumșeta edificile lor mai însemnate cu scene din viața regilor. Curioase sînt trei figuri gigantice de bărbați, cari fără încordare sugrumă sub mână câte un leu; aceste figuri represintă puterea regilor:

Sennacherib, Nabuchodonosor și Nimrod.

Tot așa de interesant este „Mușeul Phoenician“ ce e garnisit cu multe artefacte lucrate în gustul Egiptianilor și Assirianilor. Phoenicianii sînt aceia, cari au inventat sistemul scrisoarei moderne, căci ei eliminseră mai întăiu hieroglifele egiptane, înlocuindule prin semne simple e corespundeau unui sunet simplu e după ce domnia Phoenicianilor sa reăfăit peste întreaga Mare Mediterană acel popor deveni cel mai vechiu mijlocitoriu de cultură între orient și occident. — Apoi „Mușeul de anticități din Asia mică“ ne arată prin artefactele sale, că cultura și șpecialmente arta popoarelor din Asia mică a fost basa culturai elene, iar i „Mușeul de anticități etrurice și grecești“ aflăm mii de vase, une, statuete, reliefe și alte obiecte interesante.

Acum atrăm în unul din cele mai imposante mușee din Louvre, adecă în „Mușeul e sculpturi antice.“

Sala Calatidelor, numită astfelu

după patru statue de femei, cari poartă tribuna salei, e plină de sculpturi mitologice. Această sală ne interesează și din punct de vedere istoric, pentru că acı și-a serbat (în 1572) Enric de Navarra cununia sa cu Margareta de Valois, și tot acı după 38 ani, pe cînd era rege și purta numele Enric IV, fū asasinat de Ravailac.

Tot în acest local decise Liga (în 1593) stērpirea protestanților, iar după un an tot acı fură spânțurați patru din conducătorii Liguistilor. — În sala Tibrului, numită astfelu după o statuă colosală, ce represintă Tibrul, ne impune „Diana cu cerboaca,“ iar în sala gladiatorului vedem pe așa numitul „Gladiator borghes“ (de Agassias din Ephesos), cea mai perfectă dintre toate relicuile sculpturai antice, pentru că în această statuă, așa de bine e esecutată ecuilibristica luptătorului în genere, și în specie mișcarea fie-cărui muscul, căt statuă este o minune de cunoscîțe profunde anatomice și fisionomice.

(Va urma).

§ 14. De agendele, cari cad în competența ministerului comun, se pune întrebarea veniturilor țerei, administrațiunea supremă, cumpărarea, vânzarea sau îngreunarea cu datoriile bunurilor fiscale; măsurarea contribuțiilor și a vămilor și încasarea lor; darea concesiunilor pentru întreprinderile de drumuri ferate, de navigațiune, cu vapoare și de alte transporturi, pentru institute de montanistică și de credit și societăți de activitate. De agendele ministerului comun se pun mai încolo toate afacerile comerciale politice, monopolul, regularea relațiilor între proprietarii de pământ și arendași, colonizațiunea, serviciile bunurilor fiscale, întrebarea pământului fără stăpân, suprema inspectiune și ordinea domeniilor fiscale eclesiastice și ale moșiilor, regularea monetei, introducerea măsurilor și a ponderilor. În toate afacerile acestea ministerul comun va procedea în conțelegere cu ambele guverne.

Ciuma orientală.

Pericolul ciumei orientale, ce amenință populațiunii europene, ne silește și pre noi a deschide o rubrică anume, unde vom înregistra toate scrierile despre acest mare inamic al omenimei.

Ciuma este o boală epidemică-contagiosă, care se răspândește cu o înțepătoare înfricoșată și numărul celor, cari scapă cu viața din brațele ei este foarte mic. Ciuma cercetează acum mai ales localitățile, situate la malul mării oceanice, Africa de nord, Asia de vest și Europa de sud. Cordonul rigoros și carantena riguroasă, sunt preservativele unice, ce s'au dovedit ca cele mai potrivite. Este o eroare a crede, că după 150 ani acum iară prima dată s'ntem amenințați de ciumă; boala aceasta se apropiase mult mai tare de noi în anii 1837 (în Odesa) și în 1858 (în Bengazi provincie în Tripolis —) în anul trecut ciuma s'a ivit la marea caspică. Cu toată vioiciunea comunicației pe mare între Odesa și Triest, Genova, Florența, Veneția și Marsilia ciuma în urma măsurilor riguroase de carantena nu s'a ivit în aceste orașe foarte impopulate; astfel și de astă-dată putem nutri speranța, că răul se va fi respins prin acele mijloace. Pericolul ne poate amenința: 1. prin căile ferate, ce transversează Rusia și Polonia; 2. prin căzaci și alți soldați rușesci, ce eventual trec prin România și Bulgaria; 3. prin diferite proveniențe din Rusia, cu deosebire: pei, blane, epistole și gazete.

„Magyar Polgar“ din Cluj aduse în zilele aceste scirea, că în Secuime, anume în Gyergyó-Ditró ar fi murit un om de ciuma orientală. Faima aceasta nu se adevărește de loc; și publicului i-se recomandă prin aceste a primi astfel de scrieri înspăimântătoare cu multă rezervă, păstrând sânge rece și nepermițând fantasei unor oameni fricoși a influența asupra linisței sufletesci a oamenilor. Cu toate aceste, de sine se înțelege, guvernul are cea mai sănătă datoriță, a pune toate mijloacele de precauțiune în lucrare.

„Polit. Corresp.“ din Viena dte 24 Ianuarie c. n. ne înștiințează despre o conferință, ce s'a ținut în ziua aceea acolo sub presiunea ministrului-president principele Auersperg. La conferință au luat parte reprezentanți ai guvernului german și unguresc, ai ministeriului de externe, de interne, de comerț și de finanțe și 3 doctori de medicină. S'a hotărât între altele:

1. Guvernul german și austro-unguresc să trimită cât mai curând medici în locurile cercate de ciumă, cari să compună date despre epidemie, despre decursul acesteia și să raporteze regulat la guvernele lor.

Guvernului românesc să i-se răspundă la recercarea lui, că stă în voia lui, a se împărtăși la trimiterea de experți medicali.

2. Reprezentanțele numitelor guverne în Rusia sunt a se provoca, să raporteze de loc, dar la toată întâmplarea cel puțin tot la cinci zile despre ori-ce observațiune mai considerabilă. Aceeași datorie să o aibă și consulatele din Orient.

3. Să se susțină și să se introducă și în imperiul german prohibițiunea de import decretată față cu Rusia în anul 1878.

4. Călători din Rusia sunt a se admite în teritoriul german și austro-unguresc numai sub condiție, dacă pașturile lor au adevărea oficială, că acele persoane în restimp de 20 zile înaintea acestei adevări n'au petrecut în guvernamentele rușesci suspecte.

5. Efectele călătorilor, ce vin din guvernamentele suspecte sunt a se desinficia.

Tot „Polit. Corres.“ raportează dte. 25 Ianuarie, că comisiunea sub presiunea ministrului-president Auersperg a continuat în ziua aceasta conferințele sale, ce de ocam-dată s'au terminat. Comisiunea a hotărât:

Următoarele obiecte sunt a se esclude dela importul din Rusia: Schimburi (rufe) necurățite, haine întrebunțate, și trențe, blănuri, pei, pei de caprași de oaie, beșici, mațe, mațe sărate, peri, peri de porc, pene, icre, pesci, lână de oaie trebuie desinficiate înainte de a fi admise, asemenea epistole și bancnote. Corăbii (vase) din porturi rușesci și persoanele aflătoare pe acele sunt a se supune unei revisiuni sanitare înainte admiterii lor. — După împregiurări principiile satorite de comisiune sunt a se aplica și la proveniențele din țările Dunărei de jos. Guvernului românesc sunt a se comunica hotărârile aprobate și este a se exprima aplicarea la conțelegere nemijlocită.

Alt-cum ministrul-president Auersperg în ședința senatului imperial din 25 l. c. răspundând la o interpeleție a împărtășit, că epidemia, ce se ține a fi ciuma, grasează în 6 (șese) comune de lângă Volga și pe insulele Volgei. Până acum a isbutit mânginirea epidemiei pe lângă vatra epidemiei. Faimele despre eruperea epidemiei în Zaritzin și Nișnainovgorod nu se adevăresc; epidemia n'a trecut încă preste cordonul pus de Rusia; epidemia în timpul din urmă chiar și în marginile cordonului nu mai este așa intensivă, și ast-fel pericolul pentru monarhie nu este iminent; totuși se vor satorî măs. riled de lipsă, fiind cu puțință, ca epidemia să nu rămână mânginită pe lângă vatra epidemiei.

Societatea academică „România-jună“ din Viena.

„..... „România-jună“ are o menire strălucită. Ea a fost și vrea să fie o sentinela neclintită pentru a noastră tinerime, ici în țările străine. Eată cuvintele foarte semnificative, cari stau în fruntea raportului anual al VIII al acestei societăți. A fost o idee fericită, când studenții români dela universitatea din Viena s'au hotărât a înființa aceasta societate. Deși „România-jună“ nu este precum se exprimă raportul, „foculăriul în care se oglindesc toate acele nisuițe puternice culturale, politice și naționale, ce mișcă țările locuite de Români“ nici poetica „oasă recreativă în deșertul străinătății“, dar este la toată întâmplarea o societate de lectură și de binefacere. Ea susține un cabinet de lectură, membrii țin aci discursuri, declamațiuni, cari se supun de alți membrii la critică. Aceasta lucrare serioasă este urmată de „o ședință socială“, în carea musica națională și declama-

țiunile comice joacă rola principală. O foaie umoristică „Ursica“ este adevărata expresie a acestor ședințe sociale. Din averea sa modestă „România-jună“ dă împrumuturi la studenți și ajutorează prin stipendii pre studenți seraci. Afară de aceste în fie care an prin arangiarea unui bal român splendid societatea tinde, a reprezenta după cuviință neamul românesc în capitala Austriei. —

În anul expirat „România-jună“ a numărat 50 membri ordinari, 2 extraordinari, 23 onorari, 18 fondatori, 17 emeritați și 9 binefăcători. Ea a ținut 17 ședințe, în cari s'au cetit elaborate de ale membrilor. În aceste ședințe s'a ivit — nici că se pută alt-cum — și destiunea mult discutată a ortografiei. Concluzul, ce la luat societatea în aceasta cauză, este cam cutezat. Nu era chemarea „României-june“ a decide destiunea ortografică, cu atât mai puțin a stabili principii nouă ortografice, ci simplul numai a se alătura la una sau alta din sistemele existente. Literatura română (și aci nu este vorba numai de destiunea ortografică) are astăzi două direcțiuni pronunțate. Una este reprezentată prin Timoteiu Cipariu, Ioan Macsim, Treboniu Laurian, George Bariș etc. etc. iar a doua prin Vasile Alecsandri, A. Odobescu, Titu Majorescu, D. P. Hajdău etc. etc. — Acei „cari nu sunt competenți, a stabili principii nouă de ortografie“ n'au alta de a face, decât a se alipi la una s'au la alta din aceste direcțiuni destul de bine pronunțate. A lua însă principiile scoalei lui Timoteiu Cipariu de basă și a zidi apoi cu elementele așa numitei „direcții nouă“ este la toată întâmplarea, precum am țis mai sus, o întreprindere cutezată, carea duce la crearea unui sistem nou dar fără înțeles.

O lucrare interesantă și folositoare a săvârșit „România-jună“ în anul expirat și anume „culegerea de date statistice“ despre numărul studenților români, ce se află la scoalele superioare (Universități) ale Europei. Deși aceasta întreprindere foarte laudabilă acum odată n'a fost încoronată de succesul dorit, credem că „România-jună“ nu se va descuragia așa ușor, ci va continua cu stăruință lucrarea începută. După conspectul publicat de societate s'au aflat studenți români (în anul școlastic 1878?) la academia montanistică din Chemnitz 3, la universitatea din Cluj 41, la institutul pedagogic din Gotha 1, la universitatea din Lipsia 5, la universitatea din Roma 3, la universitatea din Viena 77, la politehnicul din Zürich 17.

Simțul național, ce este nutrit de membrii societății se dovedește între altele și prin serbarea zilei 3/15 Maiu. Despre aceasta serbare raportul societății se exprimă în următorul chip: „În 3/15 Maiu, în memoria acestei zile însemnate din istoria Românilor, „România-jună“ în fie-care an arangiase o festivitate ocazională. În anul trecut însă oficiile competente ne-au interzis aceasta serbare oficială, și din aceasta cauză aci nu putem aminti mai mult, decât că tinerimea română ca atare și nu ca societate a asistat la 3/15 Maiu la serviciul divin și parastatul celebrat de venerabilul părinte și capelan castrens Sava Popovici, iar după aceea a făcut o excursiune la Hinterbrühl, unde s'au amintit reminiscențele mărețe legate de aceasta și memorabilă și s'au executat multe piese naționale.“

O singură parte slabă are societatea. Și aceasta parte slabă este averea. Conform raportului cassariului societatea dispune cu 30 Septemvre 1878 despre un fond disponibil de 928 fl. 23 cr. v. a. (519 fl. 5 cr. v. a. în obligațiuni și 409 fl. 18 cr. în bani gata), despre un fond neatacabil de 4265 fl. 30 cr. (3239 fl. 60 cr. în obligațiuni 100 fl. în losuri, 492 fl. 75 cr.

în obligațiuni private, 432 fl. 95 cr. în bani gata) și despre un inventariu în valoare de 550 fl. — Averea totală corespunde unei sume nominale de 5743 fl. 53 cr. Venitul acestei averi împreună cu tacsele anuale ale membrilor este tare modest — d'abia ajunge suma de 500 fl.

Cu toate aceste speșele anuale ale societății reprezintă suma de 1598 fl. 57 cr. v. a. De sine se înțelege, că bilanțul prorocesce astfel timpuri grele în viitoriu și dacă nu se află bărbați, precum s'au aflat și în trecut, cari se spriginească societatea prin donațiuni însemnate, ruinul ei economic este ca sigur. Sântem convinși, că publicul român nu va părăsi societatea, iar de altă parte avem firma speranță, că societatea se va strădui din resputeri, a ușura publicului român sarcina și și va micșora bugetul anual. — Scim noi aprefui momentul reprezentării în capitala monarhiei austro-ungară dar cu toate aceste speșe ca: „chiria cabinetului de lectură 500 fl.“ „susținerea cabinetului de lectură 232 fl. 51 cr.“ „arangiarea cabinetului de lectură 444 fl. 47 cr.“ ni se par cam exagerate și credem, că societatea deocamdată le-ar pută reduce fără nici o scădere.

„România-jună“ își încheie raportul său cu următorul apel către publicul român:

Fondul disponibil al „României-june“ e aproape de a fi consumat. Numai din acest fond se poate susține „cabinetul de lectură.“ Prin urmare aceasta scoală a tinerimei române din Viena e în pericol de a fi suspendată! Fără de cabinet de lectură însă viața „României-june“ e paralizată — „România-jună“ e moartă!

Dați-ne deci ajutorul Vostru și contribuiți la crescerea bărbaților viitorului, căci dându-ne nouă dați naștinei, și ce poate fi mai mângăitoriu pentru Voi, decât dulcea conștiință, de a Vă fi sacrificat denariul pe altariul naștinei?

Nu uitați, că în „România-jună“ se oțelește simfământul național al tinerimei, se lărgesc cunoștințele literare — naționale, se cristalizează caracterele, se îndădușese egoismul, se dă impuls de a lucra pentru interese comune și ideale și astfel se disciplinează bărbați cu abnegațiune personală pentru trebuințele viitorului!

Aveți toate aceste în vedere și nu lăsați să peară o scoală națională atât de folositoare!

Dacă contribuții, cari au contribuit pentru un scop filantropic cerca să se publice în mod exact contribuțiunile lor aceasta este o pretenșiune așa de justă, încât nimeni nici chiar un „szolgăbirău“ nu se poate opune ei. Din acest punct de vedere am pornit noi, când am publicat corespondența din Săliște. Dl. pretor al Săliștei ne adresează în aceasta cauză următoarea scrisoare:

Domnule Redactor! În jurnalul „Telegraful român“ care se redige de Dta a apărut sub titlul „Colecte pentru răniți“ o corespondență nesubscrisă datată Săliște în Decemvre.

De oare ce aceea corespondență nu bazează pre adevăr — Te rog Domnule redactor pentru deslușirea lucrului a da loc spre publicare următoarelor rânduri:

Nu ași fi apucat peana în mână în cauza aceasta, dacă corespondența menționată ar lovi numai în pretorele Săliștei, ca încredutul comitetului central, și n'ar lovi indirecte și în persoana Domnului Vice-comite al comitatului nostru, pentru că fie-cine scie, că toți pretorii au fost numai mijlocitori la adunarea de ofrande pentru răniți și ca atari au avut să primească numai dela comunele cercuali colectele făcute și se le transpună Domnului Vice-comite ca singurul conducător și apoi tot Domnul Vice comite a fost și chemat să dea publi-

cității pre oferinții benevoli, ce a și făcut. Dacă Domnul Vice-comite nu a putut da în publicitate toate blidele de cartofi și de prune induse cu acuratețea în listele comunelor — aceasta cred că nu e vina pretorelui cercului Sălăște.

Se vede însă, că Domnul concipient și seducător al bravilor Sălășteni și-a uitat, că prin corespondența menționată lovesce în Domnul Vice-comite ca singurul conducător al colectelor incuse iară nu în pretorele cercului Sălăște — și dănsul — concipientul — ca un om de puțin *raison* și șod caracter a voit să dea Schach pretorelui fără să cugete, ca singur poate deveni prin astfel de trăsura schachmatt!

Nu înțeleg pre Dl. concipient, care cunoaște din convingere proprie toată procedura observată de mine cu colectele incuse în cancelaria mea și care încă și-a putut ceti și numele în foaia „Hermanstädter Zeitung“ — cum poate veni în această cauză pre chiară a me calumnia și a mistificarea lucrul, ba a se folosi în fantasia s'a rară de aserte de care nici când n'a fost vorba!

Fu n'am visat nici când, că pretorele cercului Sălăște voește a da socota în această cauză prin casină, din cauză că numai atunci ar ave așa ceva loc, când singur eram colectantele — până când însă on. primărie comunală a făcut singură colecta pentru răniți, și dacă eu ca pretore am asistat în persoana pre strada „Foltești“ — aceasta am făcut — crede Domnule concipient — din alt îndemn și nu ca Dta din îndemnul calumniei! Așa numai se poate splica frumoasa sumă în bani și frumoasa cantitate de diferite victuale, cu care mai întâiu în comitat, s'a prezentat la Domnul Vice-comite comuna Sălăște!

Declar deci pre Domnul concipient et comp? de mueri simple și în această corespondință de un pasquill demn de peana și caracterul Dlui concipient care nici măcar atât curagiu și tărie n'a avut pentru aserterele sale să și de numele lui.

Spre mulțămirea dlui concipient și comp? comunic, ca toate ofrandele adunate de comuna Sălăște pentru răniți sunt prompt înregistrate și s'a administrat Domnului Vice-comite sub Nrii. 2198 și am făcut pașii de lipsă în privința aceasta și la Dl. Vice-comite. Săm convins că Ilustritatea Sa dl Vice-comite precum și On. Primărie comunală Sălăște vor da satisfacțiunea dorită! Sălăște în Ianuarie 1879.

Ilarion Muciu Urechie m. p.
Pretorele cercului,

Varietăți.

* (Sciri dela curte). Clironomul Rudolf a ajuns în Dresda și fu primit la gară de regele și de principele George. Împărăteasa Elisabeta va călători la Irlanda și se va întoarce numai la începutul lunii lui Aprilie la Viena.

* (Denumiri). Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune a aplicat cu o remunerațiune anuală de 200 fl. pre vicariul gr. cat. Alecsandru Micu ca învățătoriu pentru instrucțiunea limbei maghiare la scoala primară de acolo.

Același ministru a denumit pre ascultătoriu absolut de drepturi Iuliu Pușcariu de practicant în concept la ministeriul cultelor.

* (Mulțămită publică). Societatea de lectură „Andrei-Șaguna“ ajunimei dela institutul pedagogico-teologic din Sibiu aduce mulțămită cordială domnului Simeon Popescu, profesor la institutul pedagogico-teologic archidiececan greco-oriental din Sibiu carele a donat în favorul bibliotecii aceleia 3 fl. v. a. și cărțica „Ostașii nostri“ de V. Alecsandri, d-lui Ioan Buzdug, administrator protopresbiteral. carele a donat 2 fl. v. a. d-lui Mihail Gomboș jude comunal în Vidra și d-lui N. Budac notariu cercual, cari ambii au donat câte 1 fl.

v. a. asemenea domnului Vasile Mateiu, paroch greco-oriental în Maros-Szent-György carele a donat o carte „cuvântări bisericesci“ manuscript din anul 1678.

Mateiu Voilean m. p.
vice-president.

* (Bal). Junimea română din Arad invită prin comitetul seu aranjătoriu respective prin d-nii Iosif Botto, avocat ca president și Dr. Lazar Petrovici profesor ca cassariu al acestui comitet la balul, ce se va ține Joi în 1/13 Februarie a. c. în Arad în sala otelului „Crucea albă“. — Biletele de intrare sunt pentru familie 4 fl. v. a. și pentru persoană 2 fl. v. a. — Ofertele generoase se pot tramite la adresa D-lui casariu Dr. Lazar Petrovici. Venitul este menit pentru alumneul institutului pedagogico-teologic român din Arad. —

* (Decorațiuni românesci) Cetim în „Deutsche Zeitung“ din Viena (Nr 2536 din 24 Ian. a. c.) următoarele: Principele Carol din România a creat de când cu resboiul din urmă un număr mare de decorațiuni și medailii. Poate nici nu mai există în România o virtute, pentru care n'ar fi și o distincțiune. Pentru ca însă secul frumos să aibă și el vre un folos principesa Elisabeta a creat „crucea Elisabetei“. — Numărul ultim al „Monitorului oficial“ din Bucuresci aduce o listă de patru sute de dame care s'a decorat cu această cruce. Continuarea decorațiunilor mai are încă să urmeze.

* (Pasapoartele) pentru călătorii în Bosnia și Erțegovina se pot căpăta de aci încolo numai dela ministeriul de interne.

* (Grivețul), un vânt îngrozitor suflând cu teribilitate în comuna Bania din comitatul Severinului a produs atâta zăpadă, încât mai mulți pécuarari, cari se aflară cu o turmă de oi mărișoară pe câmpul comunei sus memorate, debea și au putut scăpa viața fugind în comună. Turma de oi însă fu acoperită cu zăpadă așa, încât după desgropare debea s'au mai aflat vr'o 15 oi încă în viață. Aceste însă încă sunt mai mult moarte decât vii.

* (Orașul Londra), după cum spune o foaie englesă are o suprafață de aproape 704 miluri pătrate englese. El conține mai mulți locuitori născuți la țară, de cât comițiile Deron și Gloucester la olaltă (37 percente din toți locuitorii Londonului nu sunt născuți chiar în London). La fie-care patru minute se nasce și la fie-care șase minute moare unul. Orașul se înmulțește pe fie-care și cu 205 persoane, pe an cu 75,000. Stradele au lungime 7,000 miluri engleze; în fie-care an se înființează din nou 28 miluri engleze și 9000 case noue. În portul dela London se află în fie-care și câte 1000 de corăbii și 9000 de marinari. Pe an se arestează câte 79,000 persoane. Străini în London se află mai mulți de 100,000. London are mai mulți Italiani de cât Roma, mai mulți Evrei de cât Palestina, mai mulți Irlandezi de cât Belfast, mai mulți Scotieni de cât Aberdeen și mai mulți Celti de cât Cardiff „T. L.“

* (Bismarck în Germania oprit). Clubul democrațiilor din Londra aflând că foaia lor „Libertatea“ este oprită în Germania, numai decât a schimbat titlul foaiei și a numit-o „Bismarck“. Însă nice lui Bismarck nu i-a umblat mai bine ca Libertății; și Bismarck fu oprit, de a fi cetit în Germania.

* (Ordinea orașelor) celor mai populate după raportul biroului statistic dela Londra e următoare:

Londra cu 3,388,304 locuitori. Paris cu 1,988,806 loc., New-York cu

1,084,528 loc., Belin cu 1,019,620 loc., Philadelphia cu 776,118 loc., Viena 727,271 loc., Petersburg cu 669,741 loc., Bombay 644,405 loc., Glasgow cu 566,940 loc., Liverpool 532,681 loc., Manchester cu 530,765 loc., Kolkata cu 459,535 locuit., Neapoli cu 457,407 locuit., Hamburg 406,104 loc., Madras cu 397,552 loc., Birmingham cu 383,117 locuit., Baltimore cu 335,000 loc., Buda-Pesta cu 319,530 loc., Dublin cu 314,666 loc., Leeds 304,948 loc., Amsterdam cu 302,266 loc., Sheffield cu 289,537 loc., Roma 282,214 loc., Breslau cu 267,000 loc. Despre populațiunea orașelor mari din China și Japonia nu există nici o statistică.

* (America face minuni). — Se scrie din New-York că de multă vreme, a plecat din Sant-Francisco pentru Liverpool 80 de tone de miere (180,000 chilograme) și espeduirea nu se mărginesce numai într'atât. Americanii au ajuns a produce miere prin mijloace perfecționate în știubee de un nou sistem, fără a distruge nici fagurii nici albinele. Să estrage prin o ingenioasă întrebuițare a forței centrifuge mierea din faguri, cari pot astfel se servească din nou albinelor și în acest timp inteligentele insecte așteaptă într'o altă despărțire a știubeiului. După aceea să duc să strângă mierea de pe flori și se reîntorc la vechii lor faguri, cruțându-li-se astfel osteneala de ai construi din nou.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 27 Ianuarie n. După ce au vorbit ambii raportori și după ce principele Auersperg a declarat că în urma conferențelor ținute despre administrațiunea Bosniei guvernul este convins, că în scurt timp țara va purta cheltuelile, s'au respins în camera austriacă toate propunerile cu privire la tractatul dela Berlin. Propunerea majorității (incuviințarea tractatului dela Berlin) s'a primit cu 154 în contra 112 voturi. Rezoluțiunea lui Scharschmid fu primită în partea ei primă cu 149 contra 111 voturi, partea a doua fu respinsă.

Senatul primi o propunere pentru instituirea unei comisuni de cincispredece pentru preconsultarea tractatului dela Berlin și incuviința convențiunile de comerț cu Italia și Franca.

Ambasadorul austriac din Petersburg telegrafează: În Wetljanca a avut loc în 20 și 21 l. c. un cas de moarte, de atunci incoaci nu s'a mai întemplat nici un cas nou. În alte localități nu s'au întemplat îmbolnăviri nouă. Epidemia scade în intensitate. Faima despre erumperea epidemiei în Rusia este nemotivată.

Roma, 27 Ianuarie n. Un decret regesc dispune, ca vasele ce vin din porturile rusesci ale mării negre și asovice să se supună unei revisiuni sanitare și unei desinfectiuni stricte.

Bursa de Viena

din 24 Ianuarie n. 1879.	
Acțiuni de credit	214 25
London	116 65
Argint	100
Galbin	5 55
Napoleon d'aur (poli)	9 33
Valuta nouă imperială germană	57 65

Economic.

Sibiu, 24 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.40—6.20; Grâu secăreț fl. 4.50—5.10; Săcară fl. 3.60—4.—; Orz fl. 4.—; Ovăs fl. 1.60—2.10. Cucuruz fl. 2.80—3.20; Mălaiu fl. 4—4.50; Cartofi fl. 1.50—2; Semență decănepă fl. 5—5.50; Mazere fl. 5—5.50; Linte fl. 10.—11; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo: Făină de păne fl. 5.—; Sănină fl. 30—35; Unsoa redeporcă fl. 23.—25; Său brut pro 50 chilo fl. 15—16; Său de Luminări fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 27.50—28; Săpun fl. 20.50—21; Fân 50 chilo fl. 0.90—1.0; Cănepă pro 50 chilo fl. 32—34;

Lemne virtuose de foc pro metru cubic fl. 4.—; Spirt pro grad 50—55 cr.: pro chilo: Săcară fl. 33—44 cr.; Carne de vițel 32—40 cr.; carne de porc 35—40 cr.; carne de berbec 24 cr.; oaie 10 de 25 cr.

Brașov, 25 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5—6.20; Grâu secăreț fl. 4.40; Săcară fl. 4.20; Orz fl. 3.80—4.—; Ovăs fl. 2.10—2.30; Cartofi fl. 3.75; Mălaiu fl. 5.45; Mazere fl. 5.50; Linte fl. 10.80; Fasole fl. 4.—; Semență de cănepă fl. 5.—; Cartofi fl. 1.90; pro chilo: carne de vițel fl. 32—40 cr.; carne de porc 40 cr.; carne de oaie 24 cr.; de bovine proaspet fl. 32; (pro 100 chilo) 48 fl.)

Estras din foaia oficială „Budapester Közlöny.“

Licitațiuni: în 3 Martie și 3 Aprilie imob. și mobilele lui Iosif Knall în Sibiu (trib); în 31 Ian. imob. Mariei T. în Vaca (jud. cerc. Körösbánya); în 1 Februarie imob. Dnei Francisc Uő în Gerpotak (jud. cerc. Seps-Sz. Győr); în 27 Februarie imob. lui Pavel Kun în K. Sz. Miklos (jud. cerc. Székely); în 5 Febr. și 5 Martie imob. lui Iuliu Pașcoloș-Monocștru (jud. cerc. Sommar); în 15 Martie și 15 Aprilie imob. Rosaliei Weer și soți în Codor (trib. Dej); în 6 Februarie și 6 Martie imob. Vasile Făgădaru în Păucea (jud. DSz. Mărtin); în 14 Februarie imob. Căndea în Orăștie; în 14 Februarie imob. lui Sigismund Gal și soției sale Deva; în 14 Februarie imob. lui G. Benedicti în Tișchinț (trib. Deva); în 11 Martie și 11 Aprilie imob. rămășiță după Ioan Hăiuș în Kisfalău (trib. Alba Iulia); în 6 Februarie imob. lui D. nisiu Hortopan în Sic (jud. cerc. Gherla); în 10 Februarie și 13 Martie imob. Șofron Itu Comșa în Comana de Jos (jud. cerc. Făgăraș); în 31 Ianuarie imob. Dnei Danilă P. Horvath în Buia (jud. cerc. Mediaș); în 3 Martie și 3 Aprilie imob. lui Mihai Miess în Christian (trib. Sibiu); în 20 Februarie și 20 Martie imob. lui Adolf Müller și soției sale în Sălagiu.

Posta Redacțiunii.

Din protopresbiteratul Cohalmului. Este mai recomandabil a aduce relele cele descrise cunoscința organelor competente pe cale oficială decât pe cale jurnalistică. Jurnalistica nu este chemată a mijloc de comunicațiune între organe subalterne și perioare. De altcum am primi cu plăcere sciri de interes general din părțile D-Voastre.

Nr. 65 ex 1879

[4] 1-3

Pertractare de ofert.

Spre asigurarea recerînței de 1024 metri cubici de lemne de ars pentru perioada 1879—1880 se va ține în 27 Februarie a. c. în cancelaria administratoriului Morotrophiului reg. ung. o pertractare de oferte. Tot acolo se pot lua la cunoscință și condițiunile de licitațiune în oarele oficiale de ante ameași.

Ofertele în scris și după legitimate împreună cu 200 fl. vadiu au a se băga în diuoa numită până la 11 oare ante ameași, cu descriere lămurită, a cantității, calității, lungimei și grosimei lemnelor, asemenea de cele aduse pe apă, seu nu.

Oferte întârziate seu făcute după pertractare se vor refusa, și cele nu în înțelesul acestei publicațiuni făcute, nu se vor considera.

Sibiu în 22 Ianuarie 1879.

Direcțiunea Morotrophiului r. ung.

Publicațiune.

În comitatul Hunedoarei sunt ocupat 3 locuri de crâjmari, anume: în comunele Ormindoa, lângă drumul țerei, Podelo, lângă drumul țerei în apropierea Bradului, și Sălășce lângă Boița. — La toate 3 crâjmele se adă Boltă și Trafică de tăbac și sare, și se poate tăia și carne. — Doritorii de a ocupa oare-care din acelea posturi de crâjmari trebuie să scie vorbi românesce, și are a se ofera la proprietariul George Bardoși în Boița.

[2] 3-5